

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เหตุผลสำคัญที่ประเทศต่าง ๆ ต้องกำหนดหลักเกณฑ์พิเศษสำหรับคดีแพ่งเล็กๆน้อยๆ ก็เพราะว่า การดำเนินคดีแพ่งโดยทั่วไปต้องใช้ทุนความและมีค่าใช้จ่ายมากและอาจมากจนไม่คุ้มกับค่าเสียหายที่จะได้รับ ซึ่งจะเป็นเหตุให้ประชาชนไม่สามารถฟ้องร้องรักษาสิทธิของตนได้ในทางปฏิบัติหรือไม่สามารถเข้าถึงกลไกทางศาลในการรักษาสิทธิของตน (access to justice) รัฐจึงต้องเข้ามาแก้ไขโดยสร้างกฎเกณฑ์เฉพาะลักษณะดังกล่าว

ในระหว่างทศวรรษที่ 1970 ประเทศต่าง ๆ ในแถบอเมริกาเหนือใช้ Small claims courts เป็นเครื่องมือสำคัญในการขยายการเข้าถึงกลไกทางศาลในการรักษาสิทธิของประชาชน โดยมีการยกย่อง Small claims courts ว่าเป็น “people’s courts” ซึ่งมีจุดเด่นที่ความรวดเร็วในการพิจารณาคดี ค่าใช้จ่ายที่ถูก ความเป็นทางการ สำหรับในประเทศอื่น ๆ นอกจากนี้ ก็ได้ใช้หลักการและเหตุผลของการจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์พิเศษสำหรับคดีแพ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ นี้ไปสร้างองค์กรหรือศาลพิเศษขึ้นมาพิจารณาพิพากษาคดีประเภทนี้โดยเฉพาะทั้งสิ้น และได้ศึกษาไป คือ ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเรียกองค์กรที่ชี้ขาดคดี Small Claims นี้ว่า “Small Claims Tribunals” ทั้งนี้เป็นไปตาม “The Small Claims Tribunals Act” โดยมีหลักการสำคัญของการดำเนินคดีเล็กน้อย อยู่หลายประการ อาทิ หลักการไม่เสียค่าใช้จ่าย จัดเป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่ง ที่ส่งเสริมให้ประชาชนนำคดีขึ้นสู่ Small Claims Tribunal มากขึ้น โดยมีหลักการอยู่เบื้องหลังว่า หากในคดีเล็กน้อย คู่ความยังมีความวิตกกังวลถึงค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินคดี ก็อาจเป็นสาเหตุให้คู่ความไม่ประสงค์จะนำคดีมาสู่ศาล เพราะไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ตนจะได้รับจากการดำเนินคดีจะคุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายที่ตนต้องเสียไปในการดำเนินคดีมโนสาเร่หรือไม่ หลักการที่คู่ความจะต้องดำเนินคดีด้วยตนเอง(Represent themselves) ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการดำเนินคดีเล็กน้อยเป็นกระบวนการที่เรียบง่าย และที่สำคัญคือ การไม่อนุญาตให้คู่ความมีทนายความดำเนินคดีแทนตน อันจะทำให้คู่ความทุกฝ่าย ไม่ต้องกังวลว่าตนอาจจะเสียเปรียบในเชิงคดีได้ หากไม่มีทนายความ มาว่าความให้ หลักการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ไม่เป็นทางการ โดยโจทก์สามารถฟ้องคดีโดยเพียงแต่กรอกข้อความลงในแบบพิมพ์แล้วนำไปยื่นต่อเจ้าหน้าที่หรือนิติกร โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยความรู้ด้านกฎหมาย

การปรับปรุงวิธีการดำเนินคดีในศาลตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 17) พ.ศ.2542 (ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีในศาล อำนาจและหน้าที่ของศาล และการบังคับคดีที่เกี่ยวข้อง) ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการพิจารณาคดี อันกระทบต่อบทบาทของศาลในคดีในศาลในประการสำคัญ ดังนี้

(1) กำหนดวิธีการฟ้องคดีในศาลให้เรียบง่าย เปิดโอกาสให้คู่ความได้ดำเนินคดีด้วยตนเองมากขึ้น โดยศาลหรือเจ้าหน้าที่ของศาลจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการฟ้องคดี

(2) กำหนดให้ต้องมีการไกล่เกลี่ยในคดีในศาลหรือเน้นระบบไกล่เกลี่ยก่อนการพิจารณาคดี

(3) กำหนดบทบาทให้ศาลเป็นผู้ไต่สวนข้อเท็จจริง

การแก้ไขดังกล่าวทำให้บทบาทของศาลต้องเปลี่ยนแปลงไป จากที่ต้องวางตัวเป็นกลางอย่างเคร่งครัด ต้องเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้ไต่สวนหาข้อเท็จจริงในทางคดี อีกทั้งในส่วนรูปแบบของวิธีพิจารณานั้นก็ได้นำหลักการมาจากวิธีพิจารณาคดีเล็กน้อย (Small Claims) ในกฎหมายต่างประเทศมาใช้ ซึ่งมีข้อแตกต่างจากรูปแบบวิธีพิจารณาคดีในศาลแบบเดิมอยู่หลายประการ

จากการศึกษาบทบาทของศาลไทยในคดีในศาล พบว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคในหลายส่วน แยกเป็นในขั้นตอนก่อนสืบพยาน คือ การฟ้องคดีด้วยวาจาและการไกล่เกลี่ยและขั้นตอนการสืบพยาน คือ บทบาทศาลในการค้นหาข้อเท็จจริง

บทบาทของศาลในการช่วยเหลือคู่ความในการฟ้องคดี บทบาทศาลในส่วนนี้ เป็นการที่กฎหมายได้กำหนดให้อำนาจศาลเพิ่มขึ้นในการช่วยเหลือประชาชนในการฟ้องร้องคดี ทั้งนี้ มีเหตุผลเพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้คู่ความสามารถดำเนินคดีในศาลด้วยตนเองได้โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งทนายความสอดคล้องกับหลักการในรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 มาตรา 40 (1) ที่บุคคลย่อมมีสิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติการฟ้องคดีในศาลด้วยวาจามีน้อยมาก เหตุผลประการหนึ่งเป็นเพราะการฟ้องคดีด้วยวาจามีขั้นตอนที่ยุ่งยากพอสมควร นอกจากนี้แล้วในส่วนรูปแบบของการฟ้องคดีด้วยวาจาของไทย ซึ่งปัจจุบันใช้แบบพิมพ์ (ม.๑) นั้น มีรายละเอียดให้ต้องกรอกมีลักษณะกว้างๆ และดูเป็นทางการคล้ายกับคดีแพ่งสามัญเป็นอย่างมากยากแก่การที่ประชาชนธรรมดาผู้ที่ไม่มีความรู้ทางกฎหมายจะสามารถเข้าใจ ทำให้การฟ้องคดีด้วยวาจาไม่เป็นที่นิยมทำให้ต้องพึ่งทนายความในการฟ้องคดีส่งผลให้ไม่เป็นไปตามหลักการของคดีในศาลที่ต้องการให้เป็นกระบวนการที่เรียบง่ายไม่เป็นทางการ และเมื่อพิจารณาแล้วพบว่าแบบพิมพ์ (ม.๑) หรือบันทึกคำฟ้องด้วยวาจาคดี

มโนสำเนา ซึ่งออกตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2535) ถูกใช้มานานโดยที่ยังไม่มีการปรับปรุงแต่อย่างใด เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสิงคโปร์ พบว่าแบบฟอร์ม(prescribed form)ของการฟ้องคดีเล็กน้อยนั้น มีรูปแบบที่เรียบง่ายและมีการกำหนดให้มีการกรอกรายละเอียดต่างๆ เท่าที่จำเป็นแยกตามสภาพแห่งสิทธิเรียกร้อง(nature of claim) อาทิ การผิดสัญญาซื้อขายสินค้า การผิดสัญญาจ้างทำของ หรือความเสียหายจากสินค้าหรือการผิดสัญญาเช่า ทั้งนี้ ในแต่ละข้อเรียกร้องจะมีรายละเอียดแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ย่อมเป็นการอำนวยความสะดวกรวดเร็วแก่ประชาชนและส่งเสริมให้การฟ้องคดีด้วยวาจาเป็นที่นิยมเป็นอย่างมาก

บทบาทของศาลในการไกล่เกลี่ย หน้าที่นี้เป็นกลไกพิเศษที่ช่วยให้คู่ความสามารถระงับข้อพิพาทของตนได้โดยไม่ต้องรอให้ศาลเป็นผู้ชี้ขาดตัดสินคดีโดยมีคำพิพากษา โดยกฎหมายกำหนดบังคับให้ศาลต้องทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยคดีในวันนัดพิจารณาอย่างเคร่งครัด ซึ่งจะแตกต่างจากคดีสามัญที่ให้เป็นการอำนาจศาลที่จะไกล่เกลี่ยคดีหรือไม่ก็ได้ ปัญหาและอุปสรรคของการไกล่เกลี่ยที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ได้แก่ การที่ทัศนคติของคู่ความไม่เข้าใจความหมายของการไกล่เกลี่ยพยายามปกป้องลูกความของตนในลักษณะของการต่อสู้โต้เถียงข้อเท็จจริงกับคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งการต่อสู้โต้เถียงข้อเท็จจริงเช่นนี้เป็นเรื่องของการว่าความในศาลและเป็นการต่อสู้กัน ซึ่งไม่เป็นประโยชน์ ต่อการเจรจาของคู่ความแต่อย่างใด ซึ่งในประเทศสิงคโปร์ถึงขนาดกำหนดให้คู่ความจะต้องดำเนินคดีด้วยตนเอง(Represent themselves) ภายใต้ข้อยกเว้นไม่ก็ประการ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินคดีมโนสำเนาเป็นกระบวนการที่เรียบง่าย เพื่อขจัดความวิตกกังวลของผู้นำคดีมาสู่ศาล การไม่อนุญาตให้คู่ความมีทนายความดำเนินคดีแทนตนจะทำให้คู่ความทุกฝ่ายมั่นใจว่าตนสามารถจะดำเนินคดีเองได้ โดยไม่ต้องกังวลว่าตนอาจจะเสียเปรียบในเชิงคดีได้หากไม่มีทนายความมาว่าความให้ แต่สำหรับกฎหมายไทยไม่มีหลักการห้ามมีทนายความในคดีมโนสำเนา และทางปฏิบัติก็ไม่น่าจะกีดกันทนายออกจากกระบวนการทางศาลได้ แต่ในทางปฏิบัตินั้น ผู้ไกล่เกลี่ยหรือศาลบางคนจะใช้วิธีอธิบายให้ทนายความที่เข้ามาร่วมประชุมไกล่เกลี่ยเข้าใจเสียตั้งแต่ต้นและในระหว่างเจรจาหากมีกรณีที่ทนายความพยายามโต้เถียงข้อเท็จจริงแทนตัวความเกิดขึ้น ผู้ไกล่เกลี่ยก็จะอธิบายและชี้ให้เห็นถึงความขัดข้องเช่นนั้นอีกครั้งหนึ่ง ในบางครั้งเมื่อปรากฏว่าทนายความไม่ยอมเข้าใจว่าผู้ไกล่เกลี่ยกำลังปฏิบัติหน้าที่อะไรอยู่ ผู้ไกล่เกลี่ยก็อาจจะต้องแยกทนายความผู้นั้นออกจากห้องประชุมเสียก่อน ทั้งนี้โดยอาศัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 20 ทวิ ที่บัญญัติให้อำนาจศาลที่จะสั่งให้ดำเนินการเป็นการลับเฉพาะต่อหน้าตัวความทุกฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยจะให้ทนายความอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้

บทบาทสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ บทบาทค้นหาความจริง บทบาทการค้นหาความจริงนี้ถูกกำหนดไว้ในวิธีพิจารณาคดีมโนสาเร่ที่แก้ไขใหม่ คือ ตามมาตรา 193 วรรค 1 ผลจากหลักมาตรานี้ ทำให้ศาลมีความคล่องตัวและมีบทบาทในการไต่สวนค้นหาความจริงได้อย่างเต็มที่

แต่จากการศึกษา พบว่า ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงของคดีเนื่องจากกระบวนการให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง เพียงบัญญัติหลักการไว้กว้าง ๆ ในมาตรา 193 วรรค 1 เท่านั้น อีกทั้งยังมีปัญหาในการตีความอีกว่า มีขอบเขตข้อจำกัด แค่ไหนเพียงไร ซึ่งเรื่องนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับคดีปกครองที่มีวิธีพิจารณาเป็นระบบไต่สวนที่เน้นความเรียบง่าย รวดเร็ว และประหยัดเช่นเดียวกันแล้ว เป็นที่สังเกตว่าในการแสวงหาข้อเท็จจริงของตุลาการศาลปกครองนั้น มีบทบัญญัติของกฎหมายและระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 (ภาค 2 หมวด 2 การแสวงหาข้อเท็จจริง) ให้อำนาจตุลาการเจ้าของสำนวนสามารถใช้วิธีการแสวงหาข้อเท็จจริงได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละคดีว่ามีความยุ่งยากซับซ้อนเพียงใด นอกจากนี้ ในชั้นของคดีคณะก็ใช้วิธีการซักถามพยานในวันหนึ่งพิจารณาคดีครั้งแรกเพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงของคดีด้วย ดังนั้น บทบาทศาลในการแสวงหาข้อเท็จจริงคดีมโนสาเร่ในระบบไต่สวนจะมีประสิทธิภาพแค่ไหน ย่อมต้องพึ่งพาความรู้และประสบการณ์ของผู้พิพากษาแต่ละท่านอันเป็นปัจจัยภายในตัวผู้พิพากษา ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาข้อจำกัดในการแสวงหาข้อเท็จจริงแห่งคดี ส่งผลให้ต้องผลักภาระหน้าที่ในการเสนอข้อเท็จจริงไปให้แก่คู่ความเป็นหลักเหมือนเดิม ทำให้ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของคดีมโนสาเร่ที่ต้องการเน้นบทบาทของศาลเป็นหลัก คู่ความมีหน้าที่เพียงช่วยเหลือศาลเท่านั้น และหากเปรียบเทียบกับคดีแรงงานซึ่งเป็นต้นแบบที่วิธีพิจารณาคดีมโนสาเร่ได้จำลองแบบอย่างมา ก็พบว่า มีอุปสรรคเช่นเดียวกัน เพียงแต่ว่าคดีแรงงานนั้นพิจารณาโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ ทางด้านกฎหมายแรงงานเป็นอย่างดี ประกอบกับมีผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและลูกจ้างร่วมเป็นของคณะนั้น พิจารณาคดีร่วมประชุมถกเถียงถึงข้อเท็จจริงด้วยย่อมเป็นการลดอุปสรรคในการแสวงหาข้อเท็จจริงได้ทางหนึ่ง ผิดกับคดีมโนสาเร่ที่มีทุนทรัพย์น้อย คดีส่วนใหญ่พิจารณาโดยศาลแขวงที่มีผู้พิพากษาคนเดียวเป็นของคณะนั้นพิจารณา

นอกจากปัญหาข้างต้นแล้ว กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงในระบบไต่สวนนี้ ยังก่อให้เกิดอุปสรรคแก่ตัวผู้พิพากษาในการรวบรวมข้อเท็จจริง เนื่องจากตามมาตรา 193 วรรค 1 ที่ให้ศาลมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบได้เองตามที่เห็นสมควร หรือตามวรรคสาม ที่ให้ศาลมีอำนาจซักถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดี แม้จะไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม ในคดีที่มีข้อเท็จจริงยุ่งยากซับซ้อนและข้อเท็จจริงเหล่านั้นเป็นเรื่องของคู่ความ

ที่ศาลมิได้มีส่วนรับรู้ข้อเท็จจริงนั้นมาก่อน การแสดงบทบาทในทางไต่สวนข้อเท็จจริงของศาล โดยที่ไม่มีแนวทางหรือไม่มีกระบวนการใดที่ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อสนับสนุนการสืบพยานในชั้นศาล ย่อมก่อให้เกิดการพิจารณาคดีต้องเสียเวลากับขั้นตอนสืบพยานเป็นอย่างมากเหมือนคดีแพ่งสามัญ อยู่ดี อีกทั้ง ทำให้การแสดงบทบาทในทางไต่สวนของศาลเพื่อให้ความเป็นจริงที่สมบูรณ์หรือฟัง ประสงค์ไม่สัมฤทธิ์ผล ซึ่งหากพิจารณากับคดีประเภทอื่นที่มีลักษณะวิธีพิจารณาเป็นแบบไต่สวน ทั้งหลาย กลับพบว่ามีการรวบรวมข้อเท็จจริงเพื่อช่วยสนับสนุนการพิจารณาในชั้นศาล อาทิ คดีปกครอง ที่กำหนดให้มี “ตุลาการเจ้าของสำนวน” ให้ทำหน้าที่ตรวจสอบและเสนอความเห็น ในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่อองค์คณะ เป็นประโยชน์ต่อองค์คณะในการวินิจฉัยคดี หรือคดี ล้มละลายที่มีหลายบทบัญญัติที่กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีบทบาทในเรื่องการค้นหา ข้อเท็จจริง ซึ่งข้อเท็จจริงนี้จะเป็นส่วนที่ใช้ประกอบการพิจารณาหรือการใช้ดุลพินิจของศาลในการ ทำคำสั่งหรือทำคำพิพากษา รวมถึงกฎหมายที่เพิ่งประกาศใช้ไปเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2541 คือ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค ที่กฎหมายกำหนดให้มี “เจ้าพนักงานคดี” ทำหน้าที่ ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดี เช่น การไกล่เกลี่ยคดี การตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งผลจากการแยกขั้นตอนการรวบรวมข้อเท็จจริงกับการพิจารณาสืบพยานในชั้นศาลมีประโยชน์ อย่างมากแก่ศาล ทำให้ศาลเข้าใจข้อเท็จจริงและมองเห็นประเด็นได้ชัดเจนขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อ การซักถามหรือเรียกพยานมาสืบที่จะทำให้กระบวนการพิจารณาในทางไต่สวนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากกฎหมายของต่างประเทศ พบว่า การดำเนินคดีแพ่งเล็กน้อย ใน county court ก็มีการใช้กระบวนการก่อนการพิจารณา(The pre-trial review)เช่นกัน วัตถุประสงค์ก็เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ข้อพิพาทนั้นมีความพร้อมสำหรับการพิจารณาพิพากษา และยังเป็น การช่วยเหลือคู่ความที่เป็นประชาชนหรือบุคคลธรรมดาในการเตรียมคดีสำหรับคู่ความ ที่ดำเนินคดีด้วยตนเอง

จะเห็นได้ว่า ในช่วงสิบปีที่ผ่านมาหลังจากการแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินคดีมโนสำเร่นั้น ยังพบปัญหาและอุปสรรคในหลายประการดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ผู้เขียนจึงขอให้ ข้อเสนอแนะดังนี้

1. เพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็วแก่ประชาชนและส่งเสริมให้การฟ้องคดีด้วยวาจา เป็นที่นิยมมากขึ้น จึงควรแก้ไขปรับปรุงบันทึกคำฟ้องด้วยวาจาคดีมโนสำเร่เสียใหม่โดยอาจนำ แนวทางของประเทศสิงคโปร์มาเป็นต้นแบบได้
2. ในชั้นไกล่เกลี่ย เพื่อลดหรือขจัดอุปสรรคจากการที่ทนายความของคู่ความไม่เข้าใจ ความหมายของการไกล่เกลี่ย พยายามปกป้องลูกความของตนในลักษณะของการต่อสู้โต้เถียง

ข้อเท็จจริงกับคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง ศาลหรือผู้ไกล่เกลี่ยควรรีใช้อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 20 ทวิ อย่างเคร่งครัด

3. ควรกำหนดให้มีผู้ช่วยเหลือศาลในการตรวจสอบและเสนอความเห็นในข้อเท็จจริงก่อนศาลออกนั่งพิจารณา เพื่อให้ศาลเข้าใจข้อเท็จจริงและมองประเด็นได้ชัดเจนขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการซักถามหรือเรียกพยานมาสืบที่จะทำให้กระบวนการพิจารณาในทางไต่สวนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ อาจใช้แนวทางตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคเป็นแบบอย่าง

นอกจากข้อเสนอแนะข้างต้นแล้ว ผู้เขียนก็ยังมีความเห็นสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของท่านธานีศ เกศพิทักษ์ ที่ว่า เนื่องจากบทบาทของศาลตามหลักการใหม่นี้(ค้นหาความจริง) เป็นบทบาทใหม่ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก และเป็นเรื่องที่คุณพิพากษาจำต้องมีความรู้ความชำนาญ และมีทักษะที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์โดยแท้ การจัดตั้งเป็นแผนกคดีในศาล และคดีไม่มีข้อยุ่งยาก เพื่อจัดให้มีผู้พิพากษามาทำหน้าที่พิจารณาคดีเช่นนี้โดยเฉพาะ รวมทั้งการจัดเตรียมฝึกอบรมผู้พิพากษาที่จะทำหน้าที่พิจารณาคดีดังกล่าว เป็นสิ่งที่จะต้องจัดเตรียมให้พร้อม

